

Vesiviisaita ohjauskeinoja –työpaja 25.8.2016
Toiminnanjohtaja (FT) Teija Kirkkala

Elintarvikeketjun sivuvirtojen hyötykäyttö

Kohti vesiviisasta kiertotaloutta – case Satakunta ja Pyhäjärvi

- Arvioidaan kiertotalouspotentiaalin toteuttamiskelpoisuuteen liittyviä tekijöitä alueella.
- Tunnistetaan ja analysoidaan sääntelyyn ja sen tulkintoihin sekä teknologiseen osaamiseen tai sen käyttöönottoon liittyviä esteitä tai muutostarpeita.
- Paikannetaan kokeiluluonteisten pilottihankkeiden mahdollisuuksia uusien käytäntöjen, toimintatapojen ja liiketoimintamallien testaamiseksi ja kehittämiseksi.
- Tutkimus toteutetaan vuorovaikutteisesti.
- Lisäksi arvioidaan tunnistettujen kiertotalouspotentiaalien ja siihen kytkeytyvien maankäytön muutosten vaikutusta Säkylän Pyhäjärven ekologiseen tilaan.

- Satakuntalaisia esimerkkejä

Satakunnan ruoantuotanto

- yli 3100 maatilaa
- 229 elintarvikealan yritystä (190 alle 10 hlö, 7 oman alan kärkiyritystä)
- vihanneksia ja juureksia
- perunoita ja perunajauhoa
- sokeria
- viljeltyjä sieniä
- siipikarjaa ja punaista lihaa
- kalaa Säkylän Pyhäjärvestä ja Itämerestä
- maitoa
- miljoonia kg sivuvirtoja -> HYÖTYKÄYTTÖ?

Tiesitkö, että vuonna
2011 koko maan

PUNAJUURISADOSTA

87%

kasvoi satakuntalaisessa
maaperässä.

Teollisuuden jalostamista

VIHANNEKSISTA

Satakunnassa tuotetaan jopa

3/4

Satakunnassa on
monipuolinen

LEIPÄKULTTUURI.

Perinteinen kakko,
rukiinen reikäleipä ja
erilaiset limput kuuluvat
leipiemme parhaimmiston.

SIIKA JA MUIKKU

ovat tunnettuja sata-
kuntalaisia. Kannattaa ottaa
hampaiinsa myös muut
vesiemme antimet:

**AHVEN, HAUKI
JA RAPU.**

Satakunnassa tuotetusta

MAIDOSTA

80%

jalostetaan maakunnan
omassa meijerissä.

Tiesitkö, että Satakunta
on vahvaa

**LIHAN
TUOTANNON**

aluetta. Maakunnan
broilereiden ja sikojen määrä
keikkaa maan kärkisijoilla.

Satakunnan alueella toimii
valtakunnallisesti arvioiden

**6 OMAN
ALANSA KÄRKI-
YRITYSTÄ**

sekä 170 pienempää
lähiruoan jalostajaa.

Tiesitkö, että lähes
kaikki kotimaiset viljellyt
HERKKUSIENET
kasvatetaan Satakunnassa.

Vesiviisas alkutuotanto

- Peltojen vesitalous, maan rakenne ja kasvukunto
  - Muuttuvat viljelymenetelmät -hankkeessa pilotteja maatiloilla (mm. Apetit Ruoka Oy:n Räpin koetila)
  - Viljelykierto, orgaanisen aineen lisääminen maaperään, muokkausmenetelmät ym.
- Maatilojen vesihuolto ja –turvallisuus
  - Tiedon lisääminen, viestintähanke vireillä
  - Pesu- ja juomaveden sekä kasteluv veden laatu, määrä ja lähde
- Myyntiin ja jalostukseen kelpaamattomat biomassat
- Lanta
  - Muuttunut tilanne (ympäristökorvausjärjestelmä) nykyisellä ohjelmakaudella
  - Kehittämistarpeita: käsittely, käyttömuodot ja –tavat, logistiikka

Jalostus

- Veden kulutus ja kierrätys
- Biomassojen ja mullan hyötykäyttö
  - Kompostointi
  - Rehukäyttö
  - Arvokkaiden fraktioiden talteenotto
    - Proteiiniomavaraisuuden lisääminen, Case Finnamyl Oy, Kokemäki
  - Biokaasu ja biodiesel
    - Case VSS Biovoima Oy, Säkylä
  - Case Honkajoki Oy
    - Sivuvirroista rehua, rasvoja, proteiinia ja energiaa
  - Hyönteisten kasvatusta uusi mahdollisuus
- Jätevedet, mahdollisuuksia (selvitettävänä ja pohdinnassa)
  - Ravinteiden talteenotto
  - Levien kasvatusta (rasvahapot ym. fraktiot)
  - Kastelu

Kalastuksen sivuvirrat

- Hoitokalastussaaliin eli ns. vähäarvoisen kalan hyötykäyttö
- Yhteistyötä Pyhäjärven ammattikalastajien ja pienten jalostusyritysten kanssa 1990-luvulta lähtien
  - Pyhäjärvellä on yli 20 päätoimista ammattikalastajaa
  - Muikku, ahven, siika ja täplärapu taloudellisesti kannattavia
  - Kuore: vientikokeilu, mutta ei vielä riittävää menekkiä
  - Särjestä ja ahvenesta kehitetty huipputuote Apetit Ruoka Oy:n, Kolvaan kalan ja Pji:n yhteistyönä:
JÄRVIKALAPIHVI
- Muuta: Biokaasu, arvokkaiden jakeiden erotus

Pullonkauloja

- Sivuvirtojen ravinnesisältö usein vähäinen, vesipitoisuus suuri, ravinnesuhteet eivät optimaaliset esim. lannoitekäyttöön
  - Keinolannoitteet halpoja
  - Logistiikka
- Jätevesien ja –lietteiden haitta-aineet
- Säädökset (mm. rehu, multa/maa-aines...)
  - Kilpailu suhteessa tuontiin
- Toimijoiden resurssipula
- Taloudellinen kannattavuus

Tavoite: Elintarvikeketjusta elintarvikesykliin!

